

Z P R A V O D A J

O B E C N Í H O Ú Ř A D U K R Y Š T O F O V O Ú D O L Í

z obsahu aktuálního čísla

z historie starých domů - č.p. 21 2.díl

otevření rodinného klubu Mraveneček

rozpočet obce na rok 2011

jak třídit?

úřední hodiny obecního úřadu

Pondělí 08:00-11:30, 12:30-16:00 hod.

Středa 08:00-11:30, 12:30-17:00 hod.

Slovo úvodem...

Vážení spoluobčané,

sluníčko již přidává na své intenzitě a tak pomalu, ale jistě, rozpouští poslední zbytky sněhu a ten se vsakuje do rozmrzlé země. Možná ještě něco napadne, ale vzhledem k tomu, že je již počátek dubna, tak to velmi rychle odtaje a nastane konečně pravé jaro a i pozemky rozmáčené ještě z loňských povodní začnou snad pomalu definitivně vysychat. Mnozí již začali s potřebným jarním úklidem, ostatní se k tomu teprve chystají. Při této příležitosti Vás všechny opakovaně žádám o pomoc v podobě úklidu veřejných prostranství ve Vaší blízkosti, hlavně pak pozemků mezi vašimi ploty a silnicí. Zároveň, tak jako každý rok, připomínám dodržování vzájemné sousedské ohleduplnosti, zejména při pálení staré trávy a listí.

Jinak nás v letošním roce čeká trochu větší stavební ruch po celé obci a s tím spojená určitá omezení a zřejmě i problémy. Více se k tomu zmiňuji v samostatném článku.

K úspěšnému překonání těchto problémů přeji všem krásné počasí, co nejlepší náladu a hlavně hodně trpělivosti a pochopení.

Pravoslav Svačinka (Starosta obce)

MILÉ ČTENÁŘKY, MILÍ ČTENÁŘI,

Opět držíte v rukou nové číslo Zpravodaje, který Vám nabízí nejen aktuální informace z obecního dění, ale také rozhovory se zajímavými lidmi, neobvyklé postřehy, něco z historie a dnes i anketu o tom, jak prožíváte sčítání lidu. Snažíme se, aby si ve Zpravodaji každý našel „to své“. Proto děkujeme za Vaše názory a příspěvky, které píšete na ku.zpravodaj@email.cz, protože právě díky spolupráci s Vámi může Zpravodaj plnit svou funkci. Věřím, že se zapojíte do nějaké z akcí, které v obci probíhají, například přijmete pozvání do nově vzniklého rodinného klubu Mraveneček, nebo se zúčastníte fotosoutěže, která stále pokračuje. Hrajeme o hodnotné ceny a jarní Kryštofovo Údolí nepochybně láká k procházce s foťákem. Než vyrazíte do přírody, snad Vás příjemně naladí nejen nová grafika, ale i některé články tohoto čísla. Právě díky Vašemu zájmu není práce na Zpravodaji zbytečná. Ať je jaro podle Vašich představ!

Ondřej Jerman

22.5.2011
09-16

**sběr
objemného a nebezpečného
odpadu**

více informací na stran 4

VÁNOČNÍ KONCERT

Většina lidí našeho údolíčka si zvykla na pravidelné vánoční koncerty v našem malebném kostele. Nejinak tomu bylo i o loňských vánočních svátcích, kdy se je po delší odmlce rozhodl svou hudbou potěšit Tomáš Trubač s kamarádem Janem Michlem.

I když se koncert kvůli dosti krutým mrazům trochu zkracoval, lidiček zůstalo dost a patří jim náš veliký dík za odvalu, se kterou v těchto mrazech vydrželi a vytvořili krásnou povánoční atmosféru.

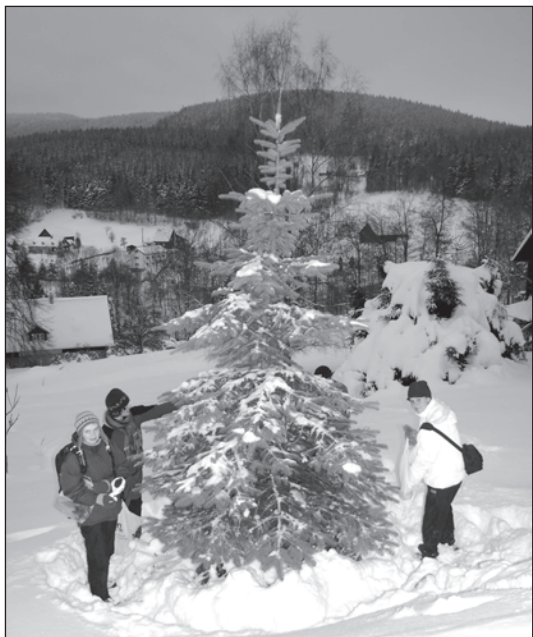
Také já se moc těšila, že si zazpívám, ale moje hlasivky se rozhodly trochu stávkovat a byly schopné jen jedné písničky. Třeba mi to někdy příště vynahradí:-)

Děkuji Vám ještě jednou, i jménem svého manžela, za účast a podporu, a někdy příště na slyšenou.

Kateřina Trubačová

Štědrý večer nastal...a to i ve zvířecím světě

Jako již tradičně každým rokem před Vánoci se i letos 20. prosince sešla skupinka skalních milovníků zvířat a vydala se do nebezpečství Novinských hvozdů nadělit divoké zvířené něco z dobrot pocházejících z lidských obydlí. Každý měl s sebou zásobu nejrozličnějších pamlsků, suchého pečiva a ovoce a zeleniny, jenž doma vhodně upravil tak, aby šly rozvěsit na zvířecí vánoční strom. Po dlouhém putování krajinou jsme dospěli ke krásnému stromu, který se hodil k našim účelům, a začali zdobit. Samozřejmě pouze ve spodních partiích stromku, abychom zvířátkům neznemožnili přístup ke všem laskominám. Ve zdobení jsme se střídali a ti, kteří právě nezdobili, byli napájeni a vykrmováni ze zásob to lidských. Každá hospodyňka přinesla své cukrovičko či slané pečivo a každý hospodář vzal lahvičku něčeho na zahřátí, abychom v těch tuhých mrazech nepošli. Ale lesní zvěř jsme nepoštedřili pouze hmotnými statky, nýbrž jí i zahudlali několik známých koled, aby měla při štědrovečerní večeři na co vzpomínat.

A vzpomínat bude nejenom místní zvířena, ale celá naše skupinka, která se každoročně rozrůstá o další členy, kteří se touto cestou mají možnost opět vidět, zavzpomínat na uplynulý rok, zazpívat si koledy a nadělit několik dobrot zvířátkům, která nás bezprostředně obklopují a musí v tuhé zimě a sněhové nadílce překonat mnohá úskalí s nalezením potravy. Právě vánoce by měli pro každého z nás znamenat nejen čas obžerství, ale především čas společného potkávání a hezkých chvil strávených s blízkými lidmi. A třeba i zvířaty.

Tereza Tužová

Poděkování za zimní údržbu

Nejen svým jménem, ale i na přání mnoha ostatních obyvatel obce, jmenovitě např. paní Uhlíkové a pana Cinibulka z penzionu Neuland, děkuji i touto cestou Pavlu Lajdovi, který stejně jako vloni, tak i během té letošní zimy, udržoval svým traktorem v rámci možností místní komunikace v solidně sjízdném stavu. Jízda po místní komunikaci tak byla mnohdy lepší než ta po hlavní krajské silnici, kde se naopak její údržba krajskou správou silnic nově nasmlouvanou firmou moc nedařila. Takže díky Pavle.

Pravoslav Svačinka

**VSTUPTĚ
ENTER**

RODINNÝ KLUB MRAVENEČEK

V sobotu 2.4. 2011 v 15 hod. proběhlo v nově opravených prostorách obecního domu č.p. 76 (naposledy restaurace Pod Orlojem) slavnostní otevření a křest rodinného klubu Mraveneček. Slavnostní řeč pronesli starosta obce Ing. Pravoslav Svačinka a kmotr Mravenečka PaDr. Jan Prchal.

Tento klub slouží k setkávání dětí se svými rodiči a prarodiči a budou v něm společně trávit čas hrami, výtvarnými chvilkami nebo si jen tak posedí u kávy či čaje a na chvíli zapomenou na denní stereotyp. Pro děti je připravena herna vybavená hračkami a postupně, s přibývajícím návštěvníky, bude zařazován program v podobě říkanek, písniček, pohádek, malování, modelování a spousty dalších výtvarných technik. Klub bude ze začátku otevřen každé pondělí a středu od 9.00 h, ale jsme připraveni otevřít každý den i odpoledne, nabídnout hlídání dětí tzv. Babyparking a jiné služby. Pro dospělé (hlavně ženy) máme připravený program, kde bude možné si vyrábět různými technikami výzdobu domů či dárky pro sebe i blízké. První ochutnávka výtvarného odpoledne bude v neděli 17. 4. 2011 od 15 hod. „Předvelikonoční odpoledne“, které už se letos koná třetím rokem a je velmi oblíbené.

programu, aby na sebe zaslal kontakt na email: danafi@seznam.cz či volal na tel. číslo 731 511 011. Rádi Vás přivítáme v našem týmu.

V názvu stojí, že klub je rodinný a toho bychom chtěli docílit tím, že rodiče, prarodiče a děti budou trávit čas společně a vytvoří tak pestřejší život sobě i ostatním.

Velké díky patří starostovi a celému obecnímu úřadu Kryštofova Údolí, který nám bezplatně poskytl prostory pro náš klub a nemalou finanční částkou vybavil základním zařízením. Zaměstnanci p. Dan Kolomazník a p. Dieter Lenča nám pomáhali při bourání, malování a dalších pracích. Přesto se nevyhýbáme finančnímu či věcnému daru v podobě hraček, papírů na malování, pastelek a jiných výtvarných materiálů. Předem děkujeme.

Dana Dudová

Do budoucna bychom rádi nabídli výuku angličtiny a němčiny pro děti i dospělé, cvičení např. Zumbu, Pilates ... a to i s nabídkou hlídání dětí. Myslím, že rodiče by jistě uvítali možnost odpoledních kroužků turistický, přírodovědný, cyklistický..., či jen známou podobu školní družiny. K těmto plánům je zapotřebí více lidí, proto teď prosím každého, kdo by se chtěl podílet na přípravách

Poplatky za popelnice

Prosím občany, kteří mají přes obecní úřad přidělenou popelnici a ještě nemají sepsanou Smlouvu o úhradě za svoz komunálního odpadu, aby se dostavili a učinili tak na obecním úřadě. Smlouvu lze poslat také elektronicky, k tomu stačí na tel. 482720354 nebo na email: krystofovoudol@volny.cz nahlásit svou e-mailovou adresu a vyplněnou smlouvu hodit do schránky na úřadě. To vše by mělo být nejpozději do 30.4.2011. S vyplněním smlouvy souvisí samozřejmě i povinnost poplatků zaplatit (ve smlouvě si lze stanovit, zda budete platit ročně, čtvrtletně, pololetně).

Poplatek za psa

Dále chci upozornit, že poplatek za psa je splatný dle Obecně závazné vyhlášky do 31. 3. 2011.

Nájemné z pozemků

Nájemné za pronajaté pozemky od obce dle uzavřených nájemních smluv do 30. 4. 2011

Pavla Pavlů - referentka st. správy a samosprávy

Velkoobjemové kontejnery a nebezpečný odpad

Obecní úřad v Kryštofově Údolí o z n a m u j e , že zajistil sběr objemného a nebezpečného odpadu na neděli 22. května 2011 v době od 9.00 do 16.00 hod.

Rozmístění kontejnerů:

1. Začátek obce plocha naproti Janečkům - 2. Střed obce u obecní stodoly - 3. Novina pod velkým viaduktem

Nebezpečný odpad - baterie a akumulátory, zbytky barev, ředidel, tuků, kyselin a louhů, léků apod. nebude odvážen samostatně, ale bude tak jako na podzim shromážděn vedle velkoobjemových kontejnerů a odvážen společně s nimi.

Nabídka pískované lepenky

Obec má stále ještě k dispozici určité množství pískované lepenky, kterou dostala v rámci popovodňové pomoci. Po objednání na obecním úřadě budou role v přiměřeném množství předávány k využití jednotlivým občanům obce.

Jarní brigáda

Zveme všechny občany, kteří chtějí pomoci zkrášlit místní hřbitov, na jarní brigádu konající se v sobotu 16. dubna 2011 od 9.00 hod. Přineste si s sebou, prosím, rukavice, kartáče, kbelíky, hrabíčky, motyčky a jiné zahradní náčiní. Vděční budeme i za kytičky, které byste darovali na osázení opuštěných hrobů. Odměnou vám bude výborný oběd zajištěný obecním úřadem a připravený p. Hübschem v hostinci U Kryštofa.

Velikonoční zábava

V neděli 24. dubna jsou všichni zváni na „Velikonoční zábavu“ pořádanou místním spolkem Dobrovolných hasičů v hostinci U Kryštofa.

Přijďte se rozloučit se Zimou a přivítat s námi Jaro pálením čarodějnic!

V sobotu 30. dubna 2011 se koná rej čarodějnic a jejich následné upálení. Vítání jsou všichni, co přijdou v kostýmu i bez něj.

Sebou si přineste kytaru a nalad'te hlasivky pro dobrou náladu, pro mlsné jazyčky připraví hostinec U Kryštofa opékané klobásky a maso, pití co hrdlo ráčí a menší ohýnek na opékání buřtíků.

Pro děti je připravena trasa Lampiónového průvodu, který začne po setmění u koupaliště a skončí na parkovišti pod terasami, kde bude zapálena velká vatra a upáleny čarodějnice. Přesný čas *Lampiónového průvodu* bude vyvěšen na nástěnkách.

Pouťový výbor hledá brigádníky

Pouťový výbor ve složení Ing. Pravoslav Svačinka, p. Pavel Svačinka, pí. Iva Michálková a Dana Dudová letos opět připravuje tradiční *Údolskou pouť*, která se bude konat o víkendu 30. a 31. 7. 2011. Léty ověřená koncepce bude stejná jako v letech předešlých. Těšit se můžete na řemeslné stánky, staročeské dobroty, kolotoče a atrakce pro děti i na kulturní program. Bližší informace o programu se dozvíte v červnovém čísle Zpravodaje a z plakátů.

Jelikož je stále spousta práce s organizací poutě, hledáme dobrovolníky, kteří by za finanční obnos pomáhali s pořadatelskou činností, obsluhou pokladen apod. Zájemci se mohou hlásit osobně či telefonicky na obecním úřadě.

Stavební ruch v obci

Jak jsem již „naťuknul“ v úvodním slově, čeká nás letos v obci čilý stavební ruch. Důvodů je hned několik. Po úspěšné žádosti o dotaci a následném obdržení 782 tis. Kč bude realizována oprava cesty od barokního mostku ke kostelu. V rámci této opravy bude položen nový dlážděný povrch z přírodních plochých kamenů včetně nového schodiště, odvodnění a osvětlení. Dále bude, v případě očekávaného obdržení dotace v celkové výši cca 3 mil. Kč na odstraňování povodňových škod, probíhat oprava osmi mostů

a propustí a jednoho úseku místní komunikace. Konkrétně se jedná o mostek u Elstnerů, most k nádraží, oba mosty k hostinci U Kryštofa, barokní most ke kostelu, mostek k č.p.17(Preclík), propust před velkým novinským viaduktem, propust na křižovatce u bývalého penzionu Uran a cestu k Davidům. Zároveň by měla Krajská správa silnic stavět nový most na hlavní silnici u penzionu Skrblík, opravovat silnici podél potoka před začátkem obce od Liberce a opravovat by se měl i utržený břeh v lese mezi Machnínem a naší obcí. A měly by také pokračovat i opravy břehů potoka a to jak Údolského, čili Rokytky, tak toho kolem koupaliště. Ke všem těmto akcím bude potřeba někam navážet materiál, někde parkovat techniku, někde vybudovat zařízení staveniště. Uvědomíme-li si, že na to vše je od května do října pouze půl roku, do toho ještě omezení stavební činnosti koncem července kvůli Údolské pouti, tak jak se pak říká „potěš Pán Bůh“. Toho klidu a bezproblémového léta si asi moc neužijeme. Někoho z nás to postihne více, někoho méně, budou zřejmě i dny, možná týdny, kdy bude výrazně omezena doprava v obci, ale někdy se to udělat musí a bylo by škoda přijít nedodržením termínů o získané státní dotace.

Takže pokud dojde ke všemu výše zmiňovanému, vydržte to prosím a nekažte si tím sobě ani svému okolí letní náladu.

Pravoslav Svačinka

ROZPOČET na rok 2011 OBEC KRYŠTOFOVO ÚDOLÍ

PŘÍJMY (v tis. Kč)

DA OVÉP ÍJMY– FÚ, POPLAKY, DOTACE	3 921,--
LESNÍ HOSPODÁSTVÍ	5,--
BYTOVÉ HOSPODÁSTVÍ	30,--
KULURNÍ AKCE– POU	250,--
PRONÁMY A PRODEJE POZEMK	45,--
ODPADOVÉ HOSPODÁSTVÍ	150,--
P ÍJMY Z VLASTNÍ INNOST OÚ	250,--
CELKEM PŘÍJMY	4 651,--

VÝDAJE (v tis. Kč)

OZDRAVOVÁNÍ ZVÍ AT– ODCHYPS	15,--
MÍSTNÍ KOMUNIKACE – OPRAVA A ÚDRŽBA	100,--
VE EJNÁSILN Ě DOPRAVA– AUTOBUS MHD	25,--
OV	200,--
PROVOZ KNHOVN	5,--
KULURNÍ AKCE– POU	250,--
SD LOVACÍ PROSTEDKY– ZPRAVODAJ	20,--
BYTOVÉ HOSPODÁSTVÍ	100,--
VE EJNÉ OSV ĚLENĚ – OPRAVA A ÚDRŽOVÁNĚ	220,--
ODPADOVÉ HOSPODÁSTVÍ	220,--
SDH	30,--
ZASTPITELSTVO OBCE– ODM ĚNY	600,--
INNOST MÍSTNĚ SPRÁVY– CELKOVĚ VÝDAJE OÚ	2 866,--
Z TOHO INVEST ĚNĚ VÝDAJE:	150,--
CELKEM VÝDAJE	4 651,--

Zpracovala: Pavla Pavlů, hospodářská pracovnice OÚ

Hostinec U svatého Kryštofa a akce na nejbližší období

Milí čtenáři Zpravodaje,

rádi bychom vás seznámili s novinkami a akcemi, které jsme připravili v Hostinci U svatého Kryštofa, který je nově otevřen od 20. 1. 2011, kdy se nám po delším jednání s OÚ podařilo obnovit nájemní smlouvu.

Zajistíme pořádání vašich narozenin, rodinných oslav, svateb, večírků nebo rodinných večeří.

Zřídili jsme nové webové stránky na adrese www.ukrystofa.cz, na nichž se můžete dozvědět o provozu, činnosti a akcích, které organizujeme či při jejich organizaci pomáháme nebo poskytujeme prostory. Snažíme se je alespoň jednou týdně aktualizovat.

Můžete nám také psát, a to na e-mailové adresy hostinec@ukrystofa.cz a ukrystofa@seznam.cz. A pokud si u nás budete chtít nejen posedět, ale i popracovat na počítači, je zdarma k dispozici wifi připojení.

A co nás čeká a co vám nabídneme?

24. dubna 2011 pořádají v hostinci **Velikonoční zábavu** místní dobrovolní hasiči. K bohaté tombole zahraje kapela Galaxie pana Tomeše.

Od dubna bychom vám chtěli (je to zatím v jednání) umožnit zakoupit nebo objednat **dorty**, které vyrábí cukrárna paní Trubačové. Můžete si je nechat zabalit domů nebo si je dát ke kávě či posezení v hostinci i nekuřáckém salónku.

Těší nás, že vás, místní občany, chalupáře, ale i přátele a známé můžeme pozvat k **Čarodějnickému ohni**, který za podpory OÚ pořádáme 30. dubna 2011. Budeme grilovat maso, opékat klobásy a spolu s vámi pět při kytarách.

Na **Jarní brigádu** vás pozve OÚ, ovšem my v hostinci opět zajistíme vydatný oběd, aby vaše upracované ručičky nabraly nových sil.

Závěrem bychom chtěli poděkovat všem, kteří se 26. února zúčastnili **Vepřových hodů**. Tuto super akci snad na podzim zopakujeme.

Jirka a Petr, hostinec U svatého Kryštofa

Historie starých domů č.p. 21 - 2. část (autor: Marek Nuska)

Pokračování příběhu (z čísla 26) Údolského Zpravodaje o obyvatelích domu s nynějším číslem popisným 21.

Z archivního výpisu vlastníků Katastrálního úřadu v Liberci a svědectví „hrstky pamětníků“ se mi podařilo získat tyto skromné informace od roku 1853 - tedy k dnešnímu datu 158 let nazpět. Zajímavé je, jak se liší časová prodleva po právě uzavřené kupní či darovací smlouvě s oficiálním katastrálním zápisem.

V dobách, kdy na českém trůnu krátce panoval předposlední monarcha z rodu Habsburků, mladičkový, teprve 23 letý císař rakouský, král český a uherský, František Josef I., nynější část Kryštofova Údolí byla hrabstvím lemberským a platnou měnou byly zlatníky a dukáty.

Z těchto dob a následujících se dochovaly zápisy v němčině a češtině, německé jsem nechal přeložit:

Dne 8. 6. 1853 získal darovací listinou od předchozího majitele (jméno neuvedeno) vlastnické právo Ferdinand Glanz. Úředně zaevidováno 19. 8. 1853.

Ferdinand Glanz dne 25. 11. 1894 opět darovací listinou převedl vlastnické právo na Antona Glanze. Úředně evidováno 1. 5. 1895. Tehdy byl dům v největším stavebním rozsahu stála zde velká stáj pro koně, přestřešená cesta, rozsáhlé pozemky až k dnešní trati (viz předminulé číslo Zpravodaje). Nejistá historka, která se kromě dalších dědila z pokolení na pokolení, říká, že on, nebo jiní zde bydlící, byl jedním z panských lesníků hraběte Clamm-Gallase a měl na starost severní část jeho panství u hranic, které tvořily

potoky Selský, Rokytka a Důlní se sousedními pozemky grabštejnského a frýdlantského panství. V kterých letech oba Glanzové žili jsem nezjistil, na místním hřbitově jsem jejich náhrobky nenašel.

Na základě kupní smlouvy z dne 17. 4. 1909 nabyt malou hospodářskou usedlost Anton Patzelt. Úředně evidováno 24. 4. 1909. Byl to pravděpodobně sedlák či zemědělec, jako všichni ostatní sousedé, vlastníci hospodářské usedlosti. Žil v letech 1865 1944, jak je patrné z nápisu náhrobní skleněné desky zpustlého dvojhrabu Údolského hřbitova přímo proti kamenné bráně u fary. Jméno jeho rodinného příslušníka Otto Patzelta, věkem tehdy třicetiletého, je vytesáno do pomníku padlých v 1. světové válce, umístěného v centru obce.

Anton Patzelt dne 25. 11. 1912 prodal chalupu do vlastnického práva Heinrichu Ansorgeovi, úředně zapsáno 2. 12. 1912. (Mimochodem) když moji rodiče v roce 1967 zakoupili spodní polovinu chalupy, marně si lámali hlavu, čím mohou být vyraženy, vyřezané či vypálené iniciály A.H. na většině kovářského, zámečnického a selského nářadí, které po domě zbylo. Dozvěděl jsem se to až nyní po více jak čtyřiceti letech. Ansorge Heinrich už nebyl zemědělec, jako jeho předchůdci, ale podle dochovaných zbytků nářadí spíše řemeslník, kovář nebo zámečník. Je možné, že dojížděl za prací jinam, jelikož zde vedla nově zavedená, v té době 12 let v provozu, železniční trať. Taktéž už nestála velká stodola se stájí, a přestřešení cesty a můstek přes potok byly strženy. O mnoho menší kolna, která předchází stavby nahradila, byla rozdělena na tři oddělené sektory, každý se svým zámkem a petlicí, což je potvrzeno svědectvím pamětnice. To prokazuje, že zde hospodář pronajímal dva byty. V přízemí bydlel on a jeho rodina, v 1. patře, směrem k potoku, v jedné místnosti bydlel místní pošťák. Přes chodbu, ve velké přepažené světnici směrem k silnici, žila malá rodina. Dalším důkazem, že zde byly tři samostatné byty, je to, že při kompletní rekonstrukci elektroinstalace kolem roku 1976 jsme demontovali zařízení pro tři elektroměry, jedno v přízemí a dvě v 1. patře. Co se tehdejší hygieny týče, zbyly po nich v domě dřevěné či plechové necky, nočníky, lavory a vědra, protože celé stavení bylo tehdy vybaveno jen ruční pumpou na vodu ze studny, obezděným měděným kotlem na ohřev vody s velkou poklicí a jedním

suchým dřevěným záchodkem v prostoru bývalého chléva (první splachovací WC bylo instalováno až v roce 1983).

Heinrich Ansorge dne 30. 10. 1924 darovací smlouvou vložil vlastnické právo Martě Ansorgeové. Zápis proveden 16. 9. 1927. Údajně to byla starší ze dvou sester, které v domě spolu s rodinou a s jejich nájemníky v té době žily. Tak to fungovalo až do pro ně tragických událostí, způsobených tehdejší světovou politikou, které se po roce 1938 začaly nenápadně rozvíjet. Jejich konečný osud byl naplněn v červnu roku 1945. Zda musel i Heinrich Ansorge rukovat do 2. světové války nevím, snad měl štěstí, nebo skončil mezi 83 muži Kryštofova Údolí a Noviny, kteří se z bitevních polí a útrap zajateckých lágrů východní fronty domů nikdy nevrátili.

Martě Ansorgeové byl v létě roku 1945 podle vítěznými velmocemi odsouhlasených Benešových dekretů dům zabaven ve prospěch nového Československého státu. Jeho vlastníkem se stal Místní národní výbor. V těch předchozích dnech se teprve likvidovaly těžké protitankové zátarasy narychlo vybudované ustupující německou armádou na křižovatce Andělská Hora - Machnín. Poslední překážkou byl mnohatunový obrněný transportér v Novině, postavený napříč přes hlavní silnici, znepojizdněný s výbušninou poškozeným motorem, který spolu s dolními zátarasy

projíždějící jednotka Rudé armády těžkou technikou odtlačila stranou. Cestou vojáci míjeli bez povšimnutí řady údolských domů s vyvěšenými bílými prapory a s vystrašenými obyvateli uvnitř. Jeden z pamětníků mi kdysi vyprávěl, že v prudké zatáčce nad novinskou školou, v příkrém svahu převrácený mohutný ocelový vrak čekal dlouhé měsíce na svoji likvidaci. Brzy poté byli obyvatelé, kterých se Dekrety týkaly, písemnou vyhláškou vyzváni k dostavení se s omezeným počtem zavazadel na zřízené deportační soustředěním před hostincem U Clamova Švýcarska, dnes parkoviště v centru obce naproti sochy sv. Jana Nepomuckého. Odtud byli za doprovodu ozbrojených československých Revolučních gard v Chrastavy přesunuti do sběrného tábora v Žitavě a pak dál do míst válkou rozbitého Německa. Tento živelný odsun tak proběhl v několika vlnách. Z jedné neveselé historiky pamětníka vím, že když například „bývalí“ občané stáli dlouhou frontu na odevzdání klíčů s číslem popisným jejich „bývalého“ domu, ze skupiny přihlížejících členů Revolučních gard a zvědavců se zlomyslným úsměvem a s posměšnými narážkami, vystoupil jeden z nich, došel k v tu chvíli nestřeženě hromadě zavazadel a sebral z ní pěkné kožené boty, které si schoval hned naproti pod kamenný klenutý mostek přes potok. Jiný z téže skupiny ho přítom viděl a boty mu „vyfoukl“ dříve, než si pro něj první stihl dojít.

Od MNV jej zakoupili jako poněmcký konfiskát dne 25. 10. 1949 manželé Hugo a Josefa Fillovi. Fond národní obnovy provedl zápis 13. 1. 1950. Dům byl chátrající, vysokou travou zarostlý a kompletně vyrabovaný od nábytku a vnitřního zařízení nově příchozím obyvatelstvem. Údajně zbyly jen dvě skříně a trocha harampádí na půdách a v kolnách. Pan Hugo Filla, původně pražský právník, se přestěhoval do vylidněného pohraničí. Účastnil se společenského dění v obci, byl například místním kronikářem. Škoda, že jeho poznámky, nepřepsané do knihy, se nedochovaly. Byl také členem sdružení místních dobrovolných hasičů je o něm zmínka v novodobé hasičské kronice. Podle pamětníků měl silnou nadváhu (doslova muž, který sotva vyšel po schodech).

Manželé Fillovi dne 18. 10. 1960 darovali polovinu chalupy svému synovi Hugo Fillovi (ml.). Zápis proveden 10. 11. 1960.

Dne 26. 10. 1963 získal Hugo Filla ml. darovací smlouvou od svých rodičů i druhou polovinu chalupy. Zápis ze dne 2. 11. 1963. Jestli to byl jeho syn nebo jeden z vnuků se mi zjistit nepodařilo.

Pan Hugo Filla ml. po smrti svého otce kolem roku 1965 (přesná data jsem již před uzávěrkou nestihl zjistit) prodal chalupu tehdy mladým spráteným rodinám půl Kolářům a půl Vaňkům.

Jak už v praxi téměř pravidlem bývá, když dva vlastní jedno, po čase se rozhádají a tak pro vzájemné rozpory v roce 1967 prodala jedna rodina spodní polovinu mým rodičům a do roka ta druhá zbytek.

A načatá otázka z předminulého Zpravodaje - **Proč unikl zkáze?** Nebýt toho, že jej vytřískaný a zpustlý „včas“ zakoupili manželé Fillovi, skončil by jako dalších 54 domů, převážně roubených, opuštěných po odsunutém obyvatelstvu, vymlácených a rozebraných. Jejich demolice z úředního příkazu z kraje šedesátých let prováděly vojenské pracovní čety (PTP, lidově zvané Černí baroni) téměř dva roky. Škoda, že české chalupářství vypuklo až o mnoho let později ... Ale taková byla doba.

Zapsal: Petr Hanka

OTÁZKA ZNÍ: "JAK TŘÍDIT?"

Mnoho z nás si již všimlo, že v obci jsou k dispozici barevné kontejnery pro tříděný odpad. Kromě výzvy k jejich využívání musíme, bohužel již poněkoličatě, upozornit, že je nutné do kontejneru sypat jen příslušný druh odpadu.

Celý obsah kontejneru tříděného odpadu může být znehodnocen, pokud je kontaminován běžným komunálním odpadem. Vše pak musí být odvezeno na skládku, přitom by mohlo být recyklováno. „Stejně všechno skončí na jedné hromadě“, namítne leckdo. Není tomu tak! Za umístění odpadu na skládku se platí, zatímco tříděný odpad se stává druhotnou surovinou, nikdo tedy nemá zájem odpad sesypávat dohromady.

Problémem je zejména nepozornost. Často se stává, že vytříděný odpad je umístěn do nesprávného kontejneru. Touto nedůsledností nejen znehodnocujeme práci jiných, ale také svou. Proto čtěme pozorně, jaký odpad kam patří.

SKLO - zelený kontejner: Nevhazujte autosklo, zrcadla, skla s příměsí cizorodých prvků (kovy, dráty apod.).

PLAST - žlutý kontejner: Vhazujeme všechny plasty kromě obalů od čistících prostředků, nebezpečných látek, mastné obaly se zbytky potravin, podlahové krytina, novodurové trubky.

PAPÍR - modrý kontejner: Nepatří sem použité pleny, znečištěný papír, knihy s vazbou.

NÁPOJOVÉ KARTONY - černý kontejner s oranžovým víkem: Bez sáčků od potravin.

Informace o tom, co se děje s odpadem, jakmile ho vysypeme do kontejneru a další zajímavosti lze nalézt na www.jaktridit.cz. Barevné kontejnery jsou umístěny vedle Obecního Úřadu KÚ.

ŘEMESLO má zlaté dno, ale musí se o řemeslníkovi vědět...

Nejen v této vesnici, ale v každé vesnici nejdříve Rakousko-Uherského mocnářství, pak Republiky československé byli řemeslníci. Ten byl kovář, ten sedlář, ten řemenář a ten švec. Dnes abys o kováře, sedláře, řemenáře či ševce se svíčkou hledal, ale za to máme zedníky, podlaháře, truhláře, brusiče řetězů motorových pil i jiné.

Jen vědět, kdo to je ...

A tak prosím všechny řemeslníky od všech možných řemesel z Kryštofova Údolí, aby se mi ozvali na e-mail petrhanka@seznam.cz nebo na telefon **731 100 151**, či mi donesli lístek do Hostince U svatého Kryštofa. Rád bych do dalšího čísla připravil článek o řemeslnících naší vsi. Abychom nehledali podlaháře v Liberci, ale šli za Mirkem tady u nás.

Petr Hanka

Za uplynulé čtvrtletí oslavili svá životní jubilea někteří naši spoluobčané. Všem oslavencům přejeme do dalších let hodně zdraví, štěstí a pohody.

leden	Tůma František Sikora Zdislaw Krejčík Zdeněk Velechovský Ladislav
únor	Jackmannová Brunhilda Kristiánová Isolda
březen	Uhlíková Irena

V tomto čísle Zpravodaje jsem o ROZHOVOR požádala pana Zdeňka Malce, který ještě donedávna provozoval v Kryštofově Údolí statek s domácí zvěří. Proto se všechny mé otázky budou týkat právě jeho již „minulé“ aktivity: oveček, koz a dalších.

Jak jste se dostal k tomu, že budete vést statek se zvěřatý? Kolik jste měl zvěřat?

Asi před 13 lety jsme se přestěhovali do Kryštofova Údolí a protože nás obklopovala nádherná příroda a všude byla hojnost trávy, tak jsem se rozhodl, že si založím malý statek. Trvalo mi to ještě asi 3 roky než jsem vše upravené a dnes tomu bude již 10 let. Zpočátku jsem měl pouze několik zvířat. Zanimal jsem ovce, nejdříve jsem měl jednu, pak se mi statek pomalu rozrůstal, nakonec jsem měl už 6 ovcí. Po ovce přišly kozy, tehdy jsem měl 3, ale i 5. A jednou i kozla. A pak mám nějaké slepičky a ryby.

Co obnáší péče o kozy?

Především se kozy musí udržovat v čistotě. Právě na čistotě chléva se odráží chuť mléka a následně i sýra.

Jak často se koza dojí a kolik nadojí 1 koza za 1 den?

Koza se dojí dvakrát denně a množství mléka závisí na ročním období a zda má například k dispozici zlatu, protože v té době má samozřejmě nejvíce mléka. To ale nemůžete použít, protože ho dává k zlatě. V období k zlatě má koza až 6-7 litrů mléka, což se postupně snižuje tak na 1 litr.

Jsou kozy opravdu tak zmlsané, jak se o nich povídá?

Ano, to mohu opravdu potvrdit. A také právě to, co žerou, se odráží v mléce. Koza má pokaždé chuť na něco jiného, jednou jsou to pampelišky, jindy zase jetel... Jsou nevyzpytatelné a nikdy se jim nezavdají.

Co se musí s kozím mlékem udělat, aby vznikl váš lahodný sýr? Jaký byl postup?

Nejdříve kozu podojíte a mléko pasteurujete na 72°C. Pak ho prudce zchladíte, přidáte sydlidlo a nakonec bylinky, esnek, i na co máte chuť.

Recept na výrobu jste někde dostal nebo je to váš osobní recept?

Základní recept na kozí sýr jsem si přečetl v jedné knize o kozách a podle toho ho vyráběl. Samozřejmě jsem ho trochu upravil a postupně vylepšoval tak, aby nám chutnal.

Jaké množství sýra jste týdně vyráběl?

To bylo různé, právě podle nadojeného mléka. Nejvíce sýra bylo z jara a potom ho ubývalo a nakonec jsem ho už ani neprodával, protože stačil tak akorát pro naši potřebu.

Proč jste si oblíbil právě kozí sýr?

Připadá mi chuť ovce nejzajímavější a nejzdravější a navíc z kozy je největší užitek, ne pouze na sýr, ale i na maso a kůže.

Proč jste se rozhodl výrobu sýrů ukončit? Prodal jste všechna zvířata nebo jste si některá ponechal?

Je mi 70 let a byla to už na mě dost těžká práce. Chtěl bych si ještě trochu užít důchodu. Navíc lovit nemohl jet ani na dovolenou anebo musel složit hledat někoho, kdo se o statek postará. Prodal jsem ovce, kozy i králíky, zbyly mi pouze slepičky a ty prodám letos.

Nelituje toho? Neplánujete výrobu obnovit? Máte nějaké ohlasy od lidí, kteří od vás sýr odebírali?

Ne nelituji, kozí sýry si kupují, jezdím především do Žitavy. A co se týče místních lidí, tak se mě občas někdo ptá, zda kozy zase nekoupím, ale odpovídám, že už ne. Lidé vzpomínají. Jedna paní mi dokonce nedávno vyprávěla, že dokud její syn jedl kozí sýr, tak se mu krásně uzdravil ekzém a od té doby, co sýr už nejí, tak se mu ihned objevil. Kozy mají opravdu úžasné uzdravovací schopnosti.

Děkuji mockrát za rozhovor. S pozdravem a přáním všeho dobrého Tereza Tužová

Zpravodaj Kryštofova Údolí připomíná probíhající

SOUTĚŽ

**o nejkrásnější fotografii, pořízenou
v Kryštofově Údolí, Novině a okolí.**

Zúčastnit se mohou všichni obyvatelé i návštěvníci KÚ všech věkových kategorií. Styl a barevnost fotografie si určí každý sám. Každý fotograf smí odeslat maximálně 3 fotografie. Porota bude hodnotit především estetičnost, zajímavý detail a zajímavý nápad. Vítězové budou odměněni hodnotnými cenami a nejlepší fotografie by mohly být (se souhlasem autora) otištěny v kalendáři Kryštofova Údolí.

Svá díla zasílejte Tereze Tužové na: ter.tuz@volny.cz buď v digitální podobě (ve vysoké kvalitě) nebo předejte již vyvolané na obecním úřadě Kryštofova Údolí. Soutěž je NAPOSLEDY prodloužena, do 31.7. 2011. Všechny fotografie musí obsahovat kontakt na jejich autora (adresa, e-mail, telefon).

Těšíme se na zajímavé a originální nápady!

Pohled zvenčí

*I v tomto čísle Zpravodaje pokračujeme v již zavedené rubrice „Pohled zvenčí“, kdy ne-obyvateľ Kryštofova Údolí píše o svých zážitcích a zkušenostech s obcí a jejími obyvateli. Dnes, trochu netradiční formou, přispívá **Mgr. Jan Holík**, učitel ZŠ Švermova a skautský vůdce.*

Zimní výprava k Toločkovým

Se skauty se vydáváme na zimní výpravu k Toločkovým do Kryštofova Údolí.

V jejich chalupě nás čeká skvělá příroda.

Všichni oceníme vlek, který máme k dispozici.

Naše plány na lyžování, sáňkování, bobování a igelitování (sjezd na igelitu) hatí noční obléva.

Místo lyží, sání, bobu a igelitů nás proto čeká výprava.

Procházíme malebným údolím, hrajeme hry, uskakujeme před auty na úzké silnici.

Šplháme do kopce ke kryštofovoúdolískému nádraží, abychom se zpátky do chalupy vrátili jinou cestou, kde nás nebudou tolik pronásledovat auta a také užijeme zdejším přírodou.

Vydáváme se po kolejích směrem k Novině. Máme samozřejmě zjistit, že v danou dobu žádný vlak nejede.

Celý oddíl je v tunelu, když se z dálky ozývají zvuky lokomotivy. Když se na ostatní, až se „pílejí“ kolem zdi.

Nákladní vlak, který v jízdnicích samozřejmě není, lomozí tunelem, my ale celou situaci zvládneme bez paniky.

Živí a zdraví se v novinském nádraží rozhodujeme pokračovat po naší cestě. Nemůžeme si nechat ujít nádherný výhled z viaduktu, a koliv obavy z jeho přejetí po našem zážitku máme.

Nakonec vše dobře dopadlo. Konec dobrý všechno dobré...

PRO NAŠE ÚDOLÁČKY

MATEMATIKA

ŘÍMSKÉ ČÍSLICE

Ivan Vedl Xenii Lesní Cestou Do Města

(I = 1, V = 5, X = 10, L = 50, C = 100, D = 500, M = 1000)

ČÍSLO PÍ

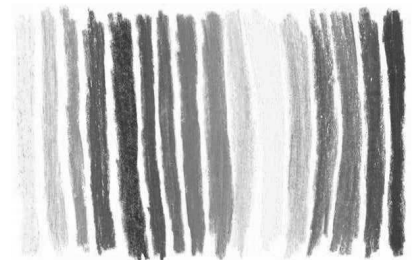
**Mám ó Bože ó velký pamatovat si takový cifer řád,
velký slovní Archimedes, pomáhej trápenému,
dej mu moc, nazpaměť necht' odříká ty slavné sice,
ale tak protivné nám, ach, číslice Ludolfovy!**

zapamatování si čísla pí pomocí počtu písmen ve slově -
30 za desetinnou čárkou

FYZIKA

Červená Opice Žrala Zelený Meloun Indickému Fakírovi

nejviditelnější barvy duhy:
červená, oranžová, žlutá, zelená, modrá, indigo (tmavě modrá), fialová

Víte, jak vznikají dešťové kapky?

Oblaka majestátně plující oblohou se skládají z nezměrného počtu droboučkových kapiček vody a krystalků ledu. Ale i když jen jeden jediný oblak obsahuje třeba až několik tun vlhkosti, často se stává, že nám přejde nad hlavou, a přitom ani nesprchne. Vlaha totiž spadne na zem jen za určitých podmínek.

Drobučké kapičky vody v oblacích vznikají tak, že se stoupající teplý vlhký vzduch postupně ochladí a vodní páry se srazí. Kapičky na sebe nabalují prachové a jiné mikroskopické částice, kterým se říká kondenzační jádro. Zpočátku jsou tak malé, že se doslova vznášejí vzduchem. Při cestě vzdušnými proudy do sebe kapičky narážejí, slučují se a rostou. Po nějaké době, až dostatečně ztěžknou, můžou spadnout na zem v podobě deště.

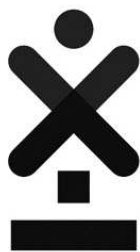
Osud jiných dešťových kapek je ještě složitější. Začaly svou dráhu jako sněhové nebo ledové krystalky v horních studených vrstvách mraku. Když pak prolétaly spodním pásmem teplejšího vzduchu, roztály a na zem nakonec dopadly jako déšť. Asi polovina všech dešťových srážek pravděpodobně začíná jako sních.

Nejmenší vodní kapičky, které známe jako mrholení, padají k zemi tak líně, že se téměř vznášejí. Obří kapky o průměru až 6 milimetrů můžou dosáhnout i rychlosti 8 metrů za sekundu.

(zdroj: www.goasedlcany.cz/stranky/studentske_stranky/studenti/2007/oa/jzoulova/kapky.html)

VÁNOČNÍ KŘÍŽOVKA PRO ŠKOLÁKY:
TAJENKA

1					C	A	R	O	L	S
2		B	E	T	H	L	E	H	E	M
3	D	E	C	O	R	A	T	I	O	N
4				F	I	S	H			
5		P	R	E	S	E	N	T		
6					T	R	E	E		
7			R	U	M	-	T	E	A	
8	S	A	N	T	A	C	L	A	U	S
9					S	N	O	W		

součty dělají přátele...

ANKETA

V tomto období nás všude pronásledují pracovníci pošty a sčítají lid, domy a byty. Proto jsem se zeptala několika místních, jak byli spokojeni s roznáškou formulářů a prací „sčítacích komisařů“ ... Tereza Tužová

„Před týdnem jsme do schránky dostali lísteček, že dnes, tj. 13.3.2011 nás v době od 11:00 do 17:00 hod navštíví sčítací komisař. Byl nádherný slunečný a teplý den a my jsme si upravili program tak, abychom seděli celý den doma a komisaře nepropásli. Po 17:00 hod. jsem obcházel sousedy. Všude se pracovníka dočkali, přestože neměli cedulku s termínem. Nevím, co se přihodilo a jak se mám dožadovat formulářů. Den je pryč, schránka s náhradním termínem prázdná a bezplatná telefonní linka obsazená. Čekáme na další pokus - doufám, že bude pršet a budeme v KÚ.“

Jan Grygar

„Sčítací komisařka“ k nám měla přijít podle informačního lístečku v sobotu mezi 11. a 16. hodinou (!). Nepřišla. Dnes je pondělí večer, dosud nás nikdo nepočtil návštěvou ani nevhodil lístek s novým termínem. Pět hodin na čekání mi přijde jako hodně velká drzost a ještě větší arogance nepřijít. Jsem zvědavá na další průběh :-).“

Kristýna Schmidová

„Za sebe mohu jen říci to, ač nejsem trvale hlášena v KÚ, doručovatelka byla velmi hbitá a pohotová, mile mi vydala formulář na osoby a podala potřebné informace. Zbytek je již na nás:o.“

Daniela Brzezinová

„Za naši rodinu snad můžu říct, že jsme spokojeni, akorát ještě vyplnit sčítací formulář. Trochu nás překvapilo, že sčítací komisařka přišla v sobotu místo v neděli, kterou ohlásila. Přitom jsme byli doma náhodou. Údajně snad hrozí nějaké nepříjemnosti (trest smrti?:-)), pokud není vesničan přítomen v čase ohlášeným komisařem. Hlavní je, že budeme všichni sečtení. Osobně mám rád statistiky a grafy, tak už se těším na výsledky. Snad sčítání konečně ukáže, že jsme po všech stránkách nejlepší vesnice...:-).“

Ondřej Jerman

„Paní mi tu nechala papírek minulou sobotu, že přijde tuto sobotu. Já ale musela do práce, tak jsem jí tu nechala zprávu, že celý příští týden budu doma a ať mi tu napíše, kdy dorazí. Mám představu, že by nám měla i poradit?? Nebo NE?? Tak mi milá paní mi napsala, že to pošle po doručovatelkách!! A šmitec!! Já si nějak poradím ale jak paní ví, že jsem schopna si to vyřešit?? Je plno lidí co potřebují pomoc a nemají např. internet atd.....!!!! A snad je za to paní nějak finančně ohodnocena!!! No nespokojenost!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!“

Za několik dní: „Paní mi dnes volala zda potřebuji pomoc s vyplněním formulářů a přijede v neděli !! Tak změna-dobry!!“

Veronika Kudrnovská

„Myslím, že spokojeni jsme byli, jen proto, že jsem předtím pročetla kde co na toto téma. Není mi jasné, proč např. synovi nutili dotazník na koleji v Praze, když se na něj tážou tady a já matka to pracně vyplňuju. Na sluníčku v neděli po obědě to vyplňování byla docela zábavná křížovka. Jinak myslím ostatní OK i docela milá paní doručovatelka.. Ted' jen nějak dostat ten vyplněnej dotazník na poštu, po 26.3., že?“

Alena Andrllová

vydává: Obecní úřad, Kryštofovo Údolí č. p. 166, 460 01

redakce: Dana Dudová, Petr Hanka, Ondřej Jerman, Kateřina Trubačová, Tereza Tužová

kontaktní osoba: Ondřej Jerman - ku.zpravodaj@email.cz

sazba: Dalibor Tuž

tisk: Tiskárna Geoprint s.r.o., Liberec

uzávěrka příštího čísla: 15. května 2011